

Математика / логика

1. Өрнектің мәнін табыңдар\ найдите значение выражения:

$$-9\frac{1}{4} \cdot 8 + 3\frac{2}{3} \cdot 4\frac{1}{2} + 10\frac{4}{5} \cdot 4\frac{7}{12}$$

- A) -1
- B) -2
- C) -5
- D) $-6\frac{1}{2}$
- E) -8

2. Табыңдар: $0,08$ – дің 8% – ін.

Найдите 8% от $0,08$

- A) $\frac{1}{125}$
- B) $\frac{8}{125}$
- C) $\frac{4}{625}$
- D) $\frac{8}{625}$
- E) $\frac{4}{125}$

3. Теңдеудің түбірі y болса, $(7y)$ саны тең \ Если y корень уравнения, то число $(7y)$ равно:

$$0,6y - 5(0,3y + 0,2) = 0,5(y - 1) - 0,8$$

- A) $1,5$
- B) 3
- C) 7
- D) 14
- E) 49

4. Егер $A = \text{ЕҮОБ}(144, 300)$, онда A санының цифрларының қосындысы тең:

Если $A = \text{НОД}(144, 300)$, то сумма цифр числа A равен:

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

5. Өрнекті ықшамдаңдар\упростите выражения:

$$1, (1) \cdot (3y - 9) - 8\frac{1}{3}(y - 6)$$

- A) $5y + 40$
- B) $-5y + 40$
- C) $5y - 40$
- D) $-5y - 40$
- E) $-7y + 40$

6. Екі санның айырмасы $8\frac{1}{2}$, ал олардың қосындысы 17. Бір сан екіншісінен неше есеге артық.

Разность двух чисел $8\frac{1}{2}$, а их сумма 17. Во сколько раз одно из них больше второго

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) $\frac{3}{2}$
- E) $\frac{5}{2}$

7. $ax = 4$ теңдеуінің түбірлері бүтін сандар болатын, a –ның барлық бүтін мәндерінің қосындысы тең:

Сумма целых значений a , при которых корень уравнения $ax = 4$ является целым числом.

- A) 1
- B) 2
- C) 0
- D) -1
- E) -2

8. Егер $7:\left(\frac{4}{11}m\right) = 56:3,2$ теңдеуінің түбірі m болса, $10m$ табындар.

Если x корень уравнения $7:\left(\frac{4}{11}m\right) = 56:3,2$, то $10m$ равен:

- A) 5,5
- B) 11
- C) 22
- D) 16,5
- E) 33

9. Пансионатта 600 электр шамдары бар. Әр айда оның 10%-ін алмастырып тұрады. Пансионаттағы электр шамдары дұрыс жұмыс істеу үшін бір жылда қанша электр шамдарын алу қажет.

Для нормальной работы пансионата требуется 600 электролампочек. Каждый месяц требуют замены 10% лампочек. Сколько лампочек надо купить, чтобы обеспечить нормальное освещение в пансионате в течение года.

- A) 720
- B) 1320
- C) 620
- D) 1235
- E) 850

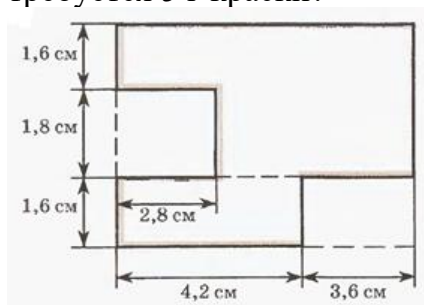
10. Теңдеудің түбірлерінің қосындысын табыңдар\найдыте суммы корней уравнения

$$|2x - 1| = 4$$

- A) 4
- B) -4
- C) 1
- D) -1
- E) 0

11. Егер 1 см^2 жерге 5 г бояу қажет болса, осы фигураның екі жағын бояу үшін қанша бояу қажет.

Сколько краски потребуется для окрашивания фигуры с двух сторон, если на 1 см^2 требуется 5 г краски?

- A) 182
- B) 192
- C) 282
- D) 292
- E) 382

12. Егер бірінші санның $\frac{5}{6}$ - нен 15 ті азайтсақ 5 шығады. Бірінші сан екінші санның $\frac{3}{7}$ - іне тең, ал үшінші сан алғашқы екі санның қосындысының $\frac{1}{4}$ - і. Үшінші сан барлық санның қосындысының қандай пайызын құрайды?

Если от $\frac{5}{6}$ первого числа отнять 15, то получим число 5. Первое число составляет $\frac{3}{7}$ второго числа, а третье число равно $\frac{1}{4}$ суммы первых двух. Найдите, какой процент третье число составляет от суммы всех трех чисел?

- A) 15
- B) 20
- C) 25
- D) 30
- E) 50

13. Заңдылықты тауып келесі екі санды жазындар және олардың қосындысын табындар:

Найди закономерность и запиши два числа. Сумма этих двух чисел равно:

2, 5, 14, 41, ...

- A) 183
- B) 283
- C) 383
- D) 487
- E) 583

14. Өрнектің мәні А болса, А саны тең

Если значение выражение равно А, то число А равно

$$3,6 \cdot \left(1\frac{2}{5} - 9,91 + 7,91\right) + \left(-9,55 + \frac{3}{20}\right) \cdot 3\frac{3}{5}$$

- A) -0,15
- B) -26
- C) -36
- D) -0,36
- E) -0,26

15. $\frac{2}{3}$ саны $\frac{5}{6}$ санының қандай пайызын құрайды.

Сколько процентов составляет число $\frac{2}{3}$ от числа $\frac{5}{6}$

- A) 20
- B) 30%
- C) 60%
- D) 70%
- E) 80%

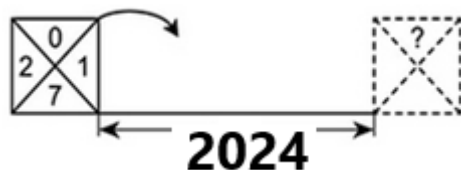
16. 700 санын $3\frac{1}{3}:0,5:\frac{5}{6}$ қатынасында бөлген. Сонда ең үлкен санмен ең іші сандардың айрмасы тең:

Число 700 разделили в отношении $3\frac{1}{3}:0,5:\frac{5}{6}$. Тогда разность наибольшего и наименьшего числа равна:

- A) 475
- B) 425
- C) 375
- D) 225
- E) 125

17. Қабырғасы 1 болатын квадрат түзу бойымен айналуда (суретті қараймыз). Сұрақ белгісі тұрған орында қандай цифра болады?

Квадрат со стороной 1 катят по прямой перекатывая через вершину (см рисунок) какая цифра будет в треугольнике, отмеченном знаком вопроса?

- A) 1
- B) 0
- C) 2
- D) 7
- E) анықтау мүмкін емес/ определить невозможно

18. Жылдамдығы 22 км/сағ болатын катер өзен ағысымен 1 сағат 15 минут жүрген. Осы аралықты өзен ағысына қарсы 1 сағат 30 минутта жүреді. Өзен ағысының жылдамдығын табыңдар?

Катер, собственная скорость 22 км/ч, прошел за 1ч 15 мин по течению реки такое же расстояние, как и за 1ч 30 мин против течения. Чему равна скорость течения реки?

- A) 1,5
- B) 2
- C) 2,5
- D) 3
- E) 3,5

19. Бір жұмысшы тапсырманы 30 сағатта, ал екінші оған қарағанда 1,5 есеге артық уақытта бітіреді. Екеуі бірге жұмыс жасаса, осы жұмысты неше сағатта бітіреді.

Один рабочий может выполнить задание за 30 ч, а второму для этого необходимо в 1,5 раза больше времени, чем первому. За сколько часов они выполняют это задание, работая вместе.

- A) 15
- B) 18
- C) 20
- D) 25
- E) 14

20. Тік параллелепипед берілген. Оның барлық қырларының қосындысы 152 см. Биіктігі мен ұзындығының қосындысы 30 см, ал биіктігі мен енінің қосындысы 20 см. Параллелепипедтің көлемін табыңдар.

Дан прямоугольный параллелепипед. Сумма длин всех его ребер равна 152 см. Сумма высоты и длины равна 30 см, а высоты и ширины 20 см. Найдите объем параллелепипеда.

- A) 1728
- B) 1628
- C) 1528
- D) 1648
- E) 1748

21. Оспан парктен 3 км жерде тұрады. Оның жылдамдығы 4 км/сағ. Оспан үйінен паркке қанша уақытта барады.

Оспан живет в 3 км от парка. Обычно он ходит со скоростью 4 км/ч. За какое время он будет в парке.

- A) 10 мин
- B) 12 мин
- C) 15 мин
- D) 8 мин
- E) 6 мин

22. Үш санның арифметикалық ортасы осы сандардың біреуіне тең. Қалған екі сан 2,8 және $4\frac{1}{3}$ болса, үшінші санды табыңдар.

Среднее арифметическое трех чисел равно одному из этих чисел. Найдите это число, если два других числа равны 2,8 и $4\frac{1}{3}$

- A) $\frac{57}{20}$
- B) $\frac{107}{40}$
- C) $\frac{107}{30}$
- D) $\frac{67}{30}$
- E) 3,9

23. Төрт үйрек пен бес қаздың салмағы 4 кг 100 г, ал бес үйрек пен төрт қаздың салмағы 4 кг. 1 үйректің салмағы тең:

Четыре утенка и пять гуся весят 4 кг 100 г, а пять утят и четыре гусенка весят 4 кг. Сколько весит 1 утенок.

- A) 300 г
- B) 350 г
- C) 400 г
- D) 450 г
- E) 500 г

24. Ара қашықтығы 294 км болатын екі қаладан бір біріне қарама қарсы екі мотоциклші жолға шықты. 1 сағ 40 мин олардың ара қашықтығы 24 км болған. Егер біріншінің жылдамдығы екіншінің жылдамдығының 80% құрайтын болса, біріншінің жылдамдығы тең:

Из двух городов, расстояние между которыми 294 км, одновременно навстречу друг другу выехали два мотоциклиста. Через 1 ч 40 мин расстояние между ними стало равно 24 км. Скорость первого мотоциклиста составляет 80% скорости второго. Скорость первого равно:

- A) 100
- B) 80
- C) 120
- D) 106
- E) 90

25. Өлшемдері 6 см, 6 см және 8 см болатын параллелепипедті жасыл түске бояған. Содан соң оны қыры 2 см болатын тікшелерге (кубиктерге) бөлген. Сонда бір жағы боялған неше тікше пайда болады.

Параллелепипед, размеры которого 6 см, 6 см и 8 см, окрасили зеленой краской и разрезали на кубики с ребром 2 см. Сколько кубиков имеют одну окрашенную грань.

- A) 6
- B) 8
- C) 10
- D) 4
- E) 12

26. $7 \cdot 6 + 24 : 3 - 2$ өрнегінің мәні ең кіші болатындай етіп жақша қойындар және сол санды табындар.

В выражении $7 \cdot 6 + 24 : 3 - 2$ расставьте скобки так, чтобы его значение было наименьшим и найдите его.

- A) 10
- B) 15
- C) 20
- D) 24
- E) 42

27. Егер санның цифрларының қосындысы жай сан болатын болса, оны қызықты сан деп атаймыз. Марат 2023 санының қызықты сан екенін байқаған. Келесі қызықты санның соңғы цифрын анықтаңдар?

Назовем число интересным, если его сумма цифр простое число. Марат заметил, что 2023 интересное число. Найдите последнюю цифру следующего интересного числа.

- A) 7
- B) 0
- C) 6
- D) 5
- E) 3

28. Теңдеуді шешіңдер/Решите уравнения:

$$\frac{1,4x - 3,5}{0,25} = \frac{4,6x - 18}{-1,5}$$

- A) 7
- B) 3
- C) 8
- D) 2
- E) 9

29. Суретте берілген карточкалардан үш таңбалы сандар құрастыруға болады, мысалы 989 және 986. Осы карточкалардан неше әртүрлі үш таңбалы сан құрастыруға болады

Из трех карточек, изображенных на рисунке, можно составлять числа, например 989 и 986. сколько всего различных трехзначных чисел можно составить из этих карточек.

- A) 4
- B) 6
- C) 8
- D) 9
- E) 12

30. Теңсіздікті қанағаттандыратын барлық бүтін сандардың қосындысын табыңдар.

Найдите сумму всех целых чисел, удовлетворяющих неравенству

$$0,8 < |x| < 4$$

- A) 0
- B) 1
- C) 2
- D) 3
- E) 4

31. Есептеңдер:

Вычислите:

$$\frac{7777777 \cdot 7777777}{1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1} - \frac{5555555 \cdot 5555555}{1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1}$$

- A) 0
- B) 1
- C) 2
- D) 0,5
- E) 0,2

32. Егер $0,9x + y = -2$ болса, $2,4(3x + 5y) - 4y$ өрнегінің мәні тең:

Если $0,9x + y = -2$, то значения выражение $2,4(3x + 5y) - 4y$ равно:

- A) -6
- B) -8
- C) -12
- D) -16
- E) -20

33. Бір сан екіншісінен неше есеге артық/ во сколько раз одно число больше другого

$$\frac{2}{3}a = 1\frac{2}{7}b$$

- A) $\frac{6}{14}$
- B) $\frac{27}{28}$
- C) $\frac{14}{6}$
- D) $1\frac{13}{14}$
- E) $1\frac{3}{14}$

34. Екі бөлшектің қосындысы олардың айырмасынан $\frac{2}{7}$ -ге артық. Егер үлкен бөлшек $\frac{5}{14}$ – ке тең болса, осы бөлшектердің қосындысын табыңдар.

Сумма двух дробей на $\frac{2}{7}$ больше их разности. Найдите сумму если большая дробь равна $\frac{5}{14}$.

- A) $\frac{1}{7}$
- B) $\frac{1}{14}$
- C) $\frac{3}{14}$
- D) 1
- E) $\frac{1}{2}$

35. Екі санның бөліндісі 35 пен 77 сандарының ең үлкен ортақ бөлгішіне тең. Осы екі санның қосындысы 96 мен 160 сандарының ең үлкен ортақ бөлгішіне тең. Осы екі санның айырмасын табыңдар:

Частное двух чисел равно наибольшему общему делителю чисел 35 и 77. Сумма этих двух чисел равна наибольшему общему делителю чисел 96 и 160. Найдите разность этих чисел:

- A) 20
- B) 24
- C) 30
- D) 32
- E) 36

36. Қабырғасы 1 дм болатын тең қабырғалы үшбұрыштарды көптеп қағаздан қиған. Осылардың көмегімен қабырғасы 5 дм болатын тең қабырғалы үшбұрыш құрастыру үшін қанша үшбұрыш алу керек?

Имеется много одинаковых равносторонних треугольников со стороной 1 дм, вырезанных картона. Сколько таких треугольников придется использовать, чтобы выложить большой правильный треугольник со стороной 5 дм.

- A) 20
- B) 25
- C) 30
- D) 35
- E) 40

37. Масштабы 1: 100000 болатын картада екі қаланың ара қашықтығы 12 см. Осы ара қашықтық масштабы 1: 300000 болатын картада қандай:

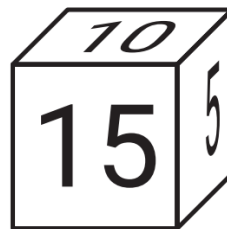
На карте, масштаб которой 1: 100000, расстояние между двумя городами равно 12 см. Каким будет это расстояние на карте, масштаб которой 1: 300000.

- A) 36 см
- B) 15 см
- C) 24 см
- D) 4 см
- E) 6 см

38. Кубтың жақтарында натурал сандар жазылған (суретті қараймыз). Қарама қарсы жақтарындағы сандардың көбейтіндісі бірдей. Осы кубтың жақтарындағы сандардың ең кіші қосындысы қандай?

На всех гранях куба написаны натуральные числа (см. Рисунок) известно, что произведения чисел написанных на противоположных гранях, одинаковы. Какое наименьшее значения может принимать сумма всех шести чисел, написанных на гранях?

- A) 36
- B) 37
- C) 41
- D) 44
- E) 60

39. А және В қалаларының ара қашықтығын самолет 180 км/сағ жылдамдықпен ұшып өтеді. Егер жылдамдығын 20 км/сағ арттырса, осы ара қашықтықты 30 минутқа ерте жүріп өтеді. А мен В қалаларының ара қашықтығын табыңдар.

Самолет выполнил рейс между городами А и В со скоростью 180 км/ч. Если бы он увеличил скорость на 20 км/ч, то мог бы выполнить рейс на 30 минут быстрее. Найдите расстояние между А и В.

- A) 700 км
- B) 780 км
- C) 800 км
- D) 880 км
- E) 900 км

40. Тендеудің натурал түбірі x болса, x — тің $\frac{3}{5}$ -і тең.

Если натуральный корень уравнения равен x , то $\frac{3}{5}$ от x равно

$$x \cdot x \cdot (x + 1) = 80$$

- A) 3
- B) 2,4
- C) 15
- D) 25
- E) 3,6

41. $\frac{4}{9}$ және $\frac{7}{21}$ сандарына бөлгенде натурал сан шығатын ең кіші натурал санның цифрларының қосындысын табыңдар.

Найдите наименьшее натуральное число, при делении которого на $\frac{4}{9}$ и $\frac{7}{21}$ получатся натуральные числа и найдите сумму цифр полученного числа.

- A) 7
- B) 12
- C) 8
- D) 15
- E) 10

42. x және y натурал сандары мынадай, $12x$ және $18y$ қандай да бір сандардың квадраттары. $x + y$ қосындысының ең кіші мәні тең?

Натуральные числа x и y таковы, что $12x$ и $18y$ являются точными квадратами. Чему равно наименьшее возможное значение суммы $x + y$?

- A) 2
- B) 5
- C) 7
- D) 13
- E) 30

43. Радиусы 3,5см болатын шеңбердің 0,6-ға тең доғасының ұзындығын табыңдар. ($\pi = 3,14$)

Найдите длину дуги, составляющей 0,6 окружности, радиус которой равен 3,5см. ($\pi = 3,14$)

- A) 12,088
- B) 13,188
- C) 12,188
- D) 13,088
- E) 14,088

44. Ұзындығы 8см болатын KA кесіндісінде E, N, G нүктелерін белгіленген. Сонда $KE = \frac{1}{4}KA, KN = \frac{7}{8}KA, EG = \frac{1}{2}KA$. Нүктелер қандай тізіммен орналасқан?

На отрезке KA длиной 8см отметили точки E, N, G так, что $KE = \frac{1}{4}KA, KN = \frac{7}{8}KA, EG = \frac{1}{2}KA$. В каком порядке расположены точки?

- A) $KGNEA$
- B) $KEGNA$
- C) $KNEGA$
- D) $KENGA$
- E) $KNGEA$

45. Көп таңбалы санмен мынадай операция жүргізіп жатыр: алдыңғы екі цифрын олардың қосындысымен алмастырады. Осы операцияны бір цифр қалғанша орындайды. Мысалы: $873 \Rightarrow 153 \Rightarrow 63 \Rightarrow 9$. $8999 \dots 97$ (9 цифры 2024 рет жазылған) санына осы операцияны жасайтын болса, ең соңында қандай цифр қалады.

С многозначным числом выполняют следующую операцию: заменяют две первые цифры их суммой. Так делают, пока не останется одно цифра. Например: $873 \Rightarrow 153 \Rightarrow 63 \Rightarrow 9$. Какая цифра получится из числа $8999 \dots 97$, в котором 2024 девяток.

- A) 3
- B) 4
- C) 5
- D) 6
- E) 7

46. 0,1 және 0,0(6) сандарының айырмасы олардың қосындысының қандай бөлігін құрайды.

Какую часть составляет разность чисел 0,1 и 0,0(6) от их суммы.

- A) 0,1
- B) 0,2
- C) 0,15
- D) 0,3
- E) 0,4

47. Бірінші қоспаның 20%, ал екінші қоспаның 40% қорғасын. Осы екеуін қосып 4 кг 25% қоспа алған. Бірінші қоспадан қанша алған.

Из двух сплавов, один из которых содержит 20% олова, а другой 40% олова, необходимо получить сплав массой 4 кг, который содержал бы 25% олова. Сколько килограмм надо взять с первого?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 1,4
- E) 1,5

48. 0,625 санын 5:7:13 қатынасында бөліп, олардың ішінен ортасындағы санды табыңдар.

Разделите число 0,625 в отношении 5:7:13 и найдите среди них среднее.

- A) $\frac{1}{4}$
- B) $\frac{3}{4}$
- C) $\frac{1}{8}$
- D) $\frac{27}{200}$
- E) $\frac{7}{40}$

49. 3-ке, 5-ке және 13-ке бөлгенде қалдық 1 болатын ең кіші натурал санды табыңдар.

Найдите наименьшее число, которое при делении на 3, на 5 и на 13 дает в остатке 1.

- A) 95
- B) 195
- C) 196
- D) 295
- E) 175

50. $\overline{73x6y}$ саны 45-ке бөлінетін болса, x –тің ең үлкен мәнін табыңдар.

Наибольшее значение x , при котором пятизначное число $\overline{73x6y}$ кратно 45, равно

- A) 5
- B) 6
- C) 9
- D) 3
- E) 4

51. Шеңбердің ұзындығы 31,4 см. Радиусы осы шеңбердің радиусынан 1 см-ге артық болатын дөңгелектің ауданын табыңдар (π санын жүздік үлеске дейін дөңгелектеңдер)

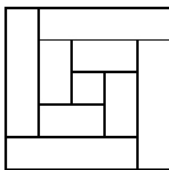
Длина окружности равна 31,4 см. Найдите площадь круга, радиус которого на 1 см больше радиуса данной окружности (число π округлите до сотых)

- A) 102,4
- B) 112,04
- C) 113,02
- D) 113,04
- E) 112,02

52. Анар ені 1 см ұзын жолақты қиып ені 1 см болатын 8 тіктөртбұрыш және кіші бір шаршы жасаған. Осыларды біріктіріп үлкен бір шаршы жасады. Сонда жолақтың ұзындығы қандай болған?

Анар разрезала длинную полосу шириной 1 см на 8 прямоугольников шириной 1 см и маленький квадрат, а потом сложила из них большой квадрат. Какова была длина полосы?

- A) 35
- B) 21
- C) 25
- D) 24
- E) 32

53. Ребуста В әріпінің орнында қандай цифр тұр. Какую цифру заменяет буква В в ребусе.

- A) 1
- B) 5
- C) 2
- D) 0
- E) 6

$$\begin{array}{r} + \quad A B C \\ \quad C B A \\ \hline D D D D \end{array}$$

54. 219 санын $x:y = 4:9$, а $y:z = 15:2\frac{2}{3}$ болатындай x, y, z үш санға бөліндер және x — ті табыңдар.

Разделите число 219 на три части x, y, z так, чтобы $x:y = 4:9$, а $y:z = 15:2\frac{2}{3}$ и найдите число x .

- A) 20
- B) 25
- C) 30
- D) 45
- E) 60

55. Нұрланда салмақтары 2 кг, 3 кг, 4 кг, 5 кг, 6 кг болатын гир тастары бар. Осыларға Нұрлан бір гир тасын қоспақшы, сонда алты гир тастарының салмақтары бірдей болатын үш топқа бөлетіндей етіп. Нұрлан осыны қанша тәсілмен жасай алады?

У Нурлана есть пять гир весом 2 кг, 3 кг, 4 кг, 5 кг, 6 кг. Он хочет добавить к ним еще одну гирю так, чтобы эти шесть гирь можно было разбить на три группы равного веса. Сколькими способами можно это сделать?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

МӘТІНДІ ОҚЫП, БЕРІЛГЕН СҰРАҚТАРҒА ЖАУАП БЕРІҢІЗ.

Шорман 90 жастағы Байдалы биге сәлем беріп, «үлгілі сөз естиін» деп бала жігіт күнінде барған екен. Би: «О, кәрілік, мен саған не жаздым!» дей беріпті. Қонағы бір қонып ауылына қайтқалы жатқанда Байдалы қарт бала Шорманға: «Не алып қайттың?»- депті.

«Ой хой, кәрілік, мен саған не жаздым» дегеннен басқа ештеңе естігенім жоқ,- депті Шорман. Сонда Байдалы би Шорманға: -Сөздің анасы сенде еді, баласы менде еді, сөз бастамаған соң мен не айтайын, ана таппаса, бала тумақшы емес. Әдейі ат арытып келдің ғой, төрт ауыз сөз айтайын, соны алып қайт, - деп, Байдалы: - Алыста не алыс? Жақында не жақын? Тәттіде не тәтті? Ащыда не ащы?- депті.

- Алыста – жер мен көктің арасы алыс. Жақында – ерлі-зайыпты кісінің арасы жақын. Тәттіде – сол әйелден туған бала тәтті. Ащыда – сол бала қаза тапса сол ащы,- дейді Шорман.

- Бір айтуға бұ да жарайды, бірақ анығы бұлай емес. Жер мен көктің алыстығы жоқ, көзге көрінеді. Ерлі-зайыптылардың жақындығы жоқ, талай әйел мен еркектің араздасып келгенін көріп, айырып жібердім. Жақын болса біреуінен біреуі айырылар ма еді? Бала да тәтті емес, айтуға ғана. Әкесімен араздасып келіп, баласын әкесінен айырып әкеткенді де көрдім. Ондай баладан айырылғанның ащылығы жоқ. Төрт сөздің шешілуі мынау: Алыста – білімді мен наданның арасы алыс. Жақында – өлім жақын. Тәттіде – жан тәтті. Ащыда– жаннан айырылу ащы. «Алтын берген дос емес, ақыл берген дос» деп бұрынғылар осындай сөзді айтқан екен.

56. Мәтінде асты сызылған сөздер –

- A) Кіріккен сөздер
- B) Қос сөздер
- C) Тіркескен сөздер
- D) Қысқарған сөздер
- E) Біріккен сөздер

57. Шорман Байдалыға не үшін барды?

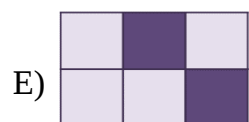
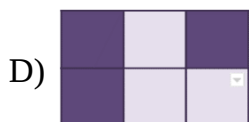
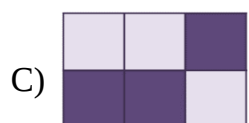
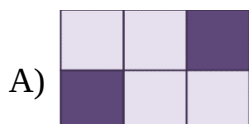
- A) Танысуға
- B) Сәлем беруге
- C) Жағдайын сұрауға
- D) Үлгілі сөз есту үшін
- E) Қыдырып барды

58. «Жақында – ерлі-зайыпты кісінің арасы жақын»- деген пікір кімінің пікірі?

- A) Ерлі-зайыпты
- B) Байдалы би
- C) Шорман
- D) Қарт
- E) Би

59. Төмендегі кестеден көнерген тарихи (историзм) сөздерді тауып, бояңыз. Кестені бояғанда, төмендегілердің қайсысы пайда болады?

Кәрілік	Алтын	Атшабар
Би	Дос	Әкесі

60. Мәтінде кездесетін мақалды көрсетіңіз.

- A) Алыста –жер мен көктің арасы алыс
- B) Алтын берген дос емес, ақыл берген дос
- C) Жақында – өлім жақын
- D) Тәттіде – жан тәтті
- E) Мәтінде мақал берілмеген

61. Байдалы би Шорманға не алып қайт деді?

- A) Төрт ауыз сөз
- B) Бата
- C) Тілек
- D) Төрт ат
- E) Ақыл

62. Берілген сөздердің арасынан омоним бола алмайтын сөзді тап.

- A) Үй
- B) Қара
- C) Өте
- D) Жаз
- E) Жүр

63. Ауыспалы мағынада қолданылған тіркесті табыңыз.

- A) Сәлем берді
- B) Жан тәтті
- C) Жер мен көкті
- D) Төрт сөз
- E) Мен саған не жаздым»

64. Оқиға реттілігін табыңыз:

1. *Шорманның 90 жастағы Байдалы биге келуі*
2. *Алтын берген дос емес, ақыл берген дос*
3. *Жер мен көктің алыстығы жоқ, көзге көрінеді*
4. *Төрт сөздің шешілуі мынау*
5. *Әдейі ат арытып келдің ғой*

- A) 3, 2, 5, 1, 4
- B) 1, 4, 3, 2, 5
- C) 4, 5, 1, 3, 2
- D) 1, 2, 3, 4, 5
- E) 1, 5, 3, 4, 2

65. Мәтіннің соңғы бөліміне сәйкес келетін ақпартты табыңыз

- A) Байдалының берген сауалы
- B) Шорманның жауабы
- C) Шорманның Байдалы бимен кездесуі
- D) Байдалы бидің өз сұрағына өзі жауап беруі
- E) Би: «О, кәрілік, мен саған не жаздым!» дей беруі

ГРАМОТНОСТЬ ЧТЕНИЯ ПРОЧТИТЕ ТЕКСТ И ОТВЕЬТЕ НА ВОПРОСЫ

В сугробе

В сугробе тепло. До какой-то степени он сохраняет летнее тепло земли, тепло человека или зверя, зарывшегося в сугроб. В мороз и в буран под снегом градусов на десять теплее, чем на открытом пространстве.

Под снегом ночуют боровые птицы глухарь рябчик тетерев. Чтобы зарыться поглубже, птица ныряет в сугроб с дерева или с лёта. Пройдет под снегом шагов шесть или даже шестьдесят, садится поудобнее и засыпает.

Под снегом тепло в берлоге бурому медведю. И у белого мишки на Севере в снежном логове прекрасно чувствует себя родившийся медвежонок. Он долго не вылезает из снежного домика, спит себе, сосет густое, как сливки, сладкое материнское молоко.

Всю долгую зиму проводит под снегом житель тундры лемминг. Он не сидит без дела, а копает длинными острыми коготками твёрдый снег, прокладывает во все стороны ходы-туннели. Докопается до кочки, а на ней, как в холодильнике, сохранились сочные стебельки, зеленые листики, почки, семена, ягоды. Вот тебе и обед. Свежий и вкусный. Там же, под снегом, лемминг строит круглое просторное гнёздышко и выводит детёнышей. Малышам уютно в мягкой постельке, тепло возле маминого животика.

Снегом укрывают на зиму землянику и малину, чтоб не подмёрзли цветочные почки: снежный сугробик нагребают возле ствола яблони, чтобы тёплее было древесным корням. Умный крестьянин давным-давно научился хранить в снежном сугробе свежие капустные кочаны до весны.

А если в январе раскопать снег в лиственном лесу, то среди опавших прошлогодних листьев можно увидеть желтоватые ростки. Это стебельки подснежника, ветреницы, сон-травы. Они выросли зимою. Все подснежники цветут очень рано, большинство из них – в тот небольшой промежуток времени, когда уже сошёл снег, но не распустились листья на деревьях. Они быстро отцветают и всё лето копят продовольствие на зиму. У каждого первоцвета есть для этого подземная кладовая.

(278 слов)

56. Укажите неверное утверждение

- A) Под снегом теплее, чем на открытом пространстве
- B) Медведи копают под снегом длинные тоннели
- C) Люди укрывают некоторые ягоды снегом
- D) Белые медведи спят в снежном логове.
- E) Подснежник расцветает очень рано

57. Укажите глагол несовершенного вида.

- A) научился
- B) сохранились
- C) сошёл
- D) засыпает
- E) распустились

58. Чем питается взрослый лемминг?

- А) кочанами капусты
- В) материнским молоком
- С) почками, семенами
- Д) подснежниками, сон-травой
- Е) древесными корнями

59. Правильно расставлены знаки препинания в предложении

- А) Под снегом ночуют боровые птицы: глухарь, рябчик, тетерев.
- В) Под снегом ночуют, боровые птицы глухарь рябчик, тетерев.
- С) Под снегом ночуют боровые птицы: глухарь рябчик тетерев.
- Д) Под снегом ночуют боровые птицы – глухарь рябчик, тетерев.
- Е) Под снегом ночуют боровые птицы, глухарь, рябчик, тетерев.

60. Определите спряжение глаголов: строит, вылезает, копает, спит, копят

- А) 2 спряжение, 1 спряжение, 2 спряжение, 2 спряжение, 1 спряжение
- В) 2 спряжение, 1 спряжение, 1 спряжение, 2 спряжение, 2 спряжение
- С) 1 спряжение, 1 спряжение, 1 спряжение, 2 спряжение, 2 спряжение
- Д) 1 спряжение, 2 спряжение, 2 спряжение, 1 спряжение, 1 спряжение
- Е) 2 спряжение, 1 спряжение, 1 спряжение, 2 спряжение, 1 спряжение

61. Укажите количественное числительное

- А) шестьдесят
- В) десятый
- С) первоцвет
- Д) второй
- Е) долгое

62. Вставьте пропущенные буквы в предложении:

Ледя(н, нн)ая корка снега служ...т пр...пятствием для зв..рька.

- А) н, е, е, и
- В) нн, и, и, е
- С) н, и, е, е
- Д) нн, е, е, е
- Е) н, и, е, и

63. Если в январе раскопать снег в лиственном лесу, то можно увидеть

- А) лемминга
- В) ростки подснежника
- С) кочаны капусты
- Д) медвежонка
- Е) кору яблони

64. В предложении «**Медвежонок сосёт густое, как сливки, сладкое материнское молоко**» автор использует

- A) метафору
- B) гиперболу
- C) олицетворение
- D) аллегорию
- E) сравнение

65. Укажите грамматическую основу в предложении:

Они быстро отцветают и всё лето копят продовольствие на зиму.

- A) они копят продовольствие
- B) всё лето копят
- C) быстро отцветают и копят
- D) они отцветают и копят
- E) отцветают и копят

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ / ИСТОРИЯ КАЗАХСТАНА

66. Ортағасырлық қалалардың қолөнер мен сауда орындары шоғырланған бөлігі:

Ремесленно-торговое предместье в средневековых городах:

- A) Иқта / Икта
- B) Рабад / Рабад
- C) Шахристан / Шахристан
- D) Сардоба / Сардоба
- E) Декор / Декор

67. Мәтін бойынша терминді анықтаңыз: “орта ғасырлардағы дінбасыларының жекеменшік жерлері”:

Определите термин по тексту: “частновладельческие земли мусульманского духовенства в средние века”:

- A) Инжу/ Инджу
- B) Зекет/ Зякет
- C) Шариғат/ Шаригат
- D) Мүлік/ Мильк
- E) Сойырғал/ Сойюргал

68. Мауараннахр мен Жетісу аумағын алып жатқан ортағасырлық мемлекет:

Средневековое государство, охватывающее территорию Мавереннахра и Семиречья:

- A) Қарахан мемлекеті / Государство Караханидов
- B) Қыпшақ хандығы / Кыпчакское ханство
- C) Шығыс Түрік қағанаты / Восточнотюркский каганат
- D) Оғыз мемлекеті / Огузское государство
- E) Қимақ қағанаты / Кимакский каганат

69. Сібір хандығының орталығы:

Столица Сибирского ханства:

- A) Сарай-Берке / Сарай-Берке
- B) Чимги-Тура / Чимги-Тура
- C) Испиджаб / Испиджаб
- D) Қаракорым / Каракорум
- E) Орда Базар / Орда Базар

70. Тоғылық-Темірдің ордасы орналасқан қала:

Город, в котором находилась ставка Туглук-Тимура:

- A) Сығанақ / Сыгнак
- B) Алмалық / Алмалык
- C) Сарайшық / Сарайчик
- D) Сарай / Сарай
- E) Отырар / Отырар

71. Араб ғалымы әл-Идрисидің мәліметі бойынша қимақ қалаларының басым бөлігі орналасқан аймақ:

Территория, где находились большинство кимакских городов по сведениям арабского ученого аль-Идриси:

- A) Сырдария және Арал аймағы / в бассейне Сырдарьи и Арала
- B) Жайық және Еділ аймағы / в бассейне Урала и Волги
- C) Ертіс және Алакөл аймағы / в бассейне Иртыша и Алаколя
- D) Жетісу аймағы / в районе Жетысу
- E) Шу және Талас аймағы / в бассейне Чу и Таласа

72. Тарихи оқиғалардың хронологиялық ретін анықтаңыз:

Установите хронологическую последовательность исторических событий:

1. керейіттер мен наймандар Ляо империясының құрамына енді / керейты и найманы были включены в состав государства Ляо
2. Күшлік хан әскерді жинап, Жетісуға қоныстанды / Кучлук хан собрал войска, и перекочевал в Жетысу
3. Тоғрұл хан монғолдардың қолбасшысы Темучинге қолдау көрсетті / Тогрул хан начинает поддерживать монгольского вождя Темучина

- A) 3,1,2
- B) 1,3,2
- C) 2,1,3
- D) 3,2,1
- E) 2,3,1

73. Әбілқайыр хан билігінің Қазақстан тарихындағы тарихи маңызы:

Историческое значение властвования Абулхаир хана в истории Казахстана:

- A) Шығыс Дешті Қыпшақта көшпелі өзбектерінің қуаты күшейді / усилил могущество кочевых узбеков Восточного Дешт-и-Кыпчака
- B) Жетісу тайпаларының бірігу үдерісін аяқтады / завершился процесс объединения племен Семиречья
- C) "бөліп ал да, билей бер" қағидасын ұстанды / придерживался принципа "разделяй и властвуй"
- D) Еуразиядағы бүкіл түркі мемлекеттерінің құлдырауына алып келді / привело к упадку все тюркские государства в Евразии
- E) жер-жерде монғол ақсүйектерінің билігін орнатты / установил единовластие монгольской знати повсеместно

74. Моғолстан ханы Есенбұғаның Керей мен Жәнібек сұлтандарына достық көзқарасының себептерінің бірі:

Одна из причин дружественного расположения хана могулов Есен-Буги к султанам Керейу и Жаныбеку:

- A) моғол ханы өз тағын қазақ сұлтандарына бергісі келді / хан могулов хотел отдать свой престол казахским султанам
- B) моғол ханы қазақ сұлтандарымен неке одағын құруды көздеді / хан могулов намеривался заключить брачный союз с казахскими султанами
- C) моғол ханы Жетісу аумағына маңғыттардың қоныс аударуын тоқтатуға тырысты / хан могулов пытался остановить миграцию мангытов на территорию Жетысу
- D) моғол ханы қазақ сұлтандарын Қытайға қарсы қолдануға тырысты / хан могулов стремился использовать казахских султанов против Китая
- E) моғол ханы қазақ сұлтандары арқылы өз билігін нығайтуды көздеді / хан могулов хотел использовать казахских султанов для укрепления своей власти

75. Ноғай Ордасы тайпаларының Қазақстан тарихындағы рөлі:

Роль племен Ногайской Орды в истории Казахстана:

- А) бүкіл Дешті Қыпшақты біртұтас мемлекетке біріктірді /объединило весь Дешт-и-Кыпчака в единое государство
- В) қазақ халқының этникалық қалыптасуында маңызды ықпал етті / способствовало этническому формированию казахского народа
- С) жер-жерде монғол ақсүйектерінің билігін орнатты / установило единовластие монгольской знати повсеместно
- Д) Жетісу тайпаларының бірігу үдерісін аяқтады / завершился процесс объединения племен Семиречья
- Е) Еуразиядағы бүкіл түркі мемлекеттерінің құлдырауына алып келді / привело к упадку все тюркские государства в Евразии

